MAATALOUS

Kotimaista perunaa on saatavissa uuteen satoon asti. **KASVINVILJELYASIAMIES ANTTI LAVONEN, MTK**

Niukat perunavarastot nostaneet sekä tuottaja- että kuluttajahintaa

Perunasta on nyt pulaa, ja se on heijastunut voimakkaasti myös perunasta maksettavaan hintaan.

Tuottajille perunasta maksettava hinta nousi selvästi jo sadonkorjuukauden aikana. Kuluttajahinnassa pula on näkynyt vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Muun muassa Kaleva uutisoi tiistaina, että perunan hinta olisi kaupoissa noussut jopa 50 prosenttia. Lehden tieto perustuu perunan tukkumyyntiä harjoittavan Luonnosta Oy:n arvioon.

Kuluttajahinnan muutoksesta on kuitenkin hyvin vaikea saada luotettavaa kokonaiskuvaa, sillä siitä ei ole olemassa valtakunnallista tilastoa, muistuttaa kasvinviljelyasiamies **Antti Lavonen** MTK:sta.

Tuottajahinnasta tilastoa sen sijaan on. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelun Tiken mukaan hinta on kolminkertaistunut viime kesän 10 sentistä vuodenvaihteen noin 30 senttiin kilolta.

Vaikka osa tiloista onkin yltänyt määrällisesti miltei normaaliin satoon, läheskään kaikilla tiloilla hinnannousu ei silti kompensoi vaikean kasvukauden aiheuttamia rajuja sadonmenetyksiä, Lavonen korostaa.

Myös korjuukustannukset nousivat vaikean syksyn takia korkeiksi.

Hinnassa pitää ottaa huomioon myös kansallisen perunantuotannon tuen loppuminen. Viimeisen kerran sitä maksettiin vuodelta 2011. Raha oli tuottajilla näihin aikoihin viime keväänä.

Ruokaperunavarastot 2008/09–2012/13

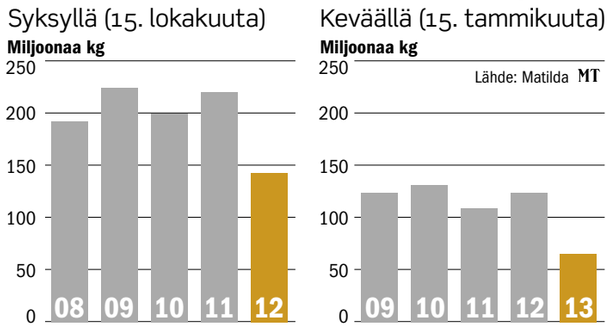

Ruokaperunan hinta 2001–2010

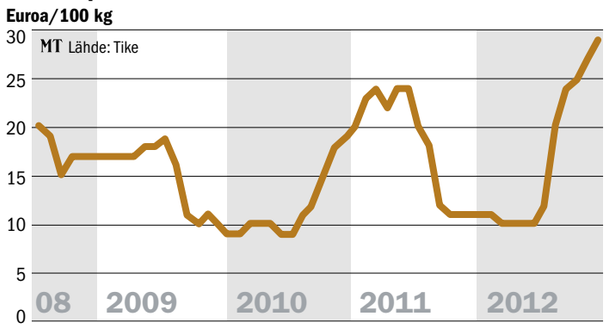

Tuen määräksi Lavonen arvioi pari senttiä kilolta.

Perunasta pulaa eri puolilla Eurooppaa

Perunan hinnannousua ovat kirittäneet sekä kotimaan että suurten eurooppalaisten tuottajamaiden niukat varastot.

Tammikuussa ruokaperunaa oli suomalaistilojen varastoissa enää 65 miljoonaa kiloa, kun vuotta aiemmin määrä oli lähes kaksinkertainen. Myös ruokateollisuusperunan varastot ovat selvästi viime vuotta pienemmät.

Ruokaperunateollisuus tuo raaka-ainetta maahan koko ajan, mutta tänä vuonna tuontikaan ei pysty korjaamaan tilannetta. Suomen lisäksi vaikeasta kasvukaudesta ja tavanomaista niukemmasta perunasadosta kärsittiin suuressa osassa läntistä Eurooppaa, joten tuontikin on nyt kallista.

Peruna ei lopu kaupoista

Ilta-Sanomat maalaili torstaina uhkakuvia kauppojen tyhjistä perunalaareista.

Tilastojen perusteella ei pitäisi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä siitä, milloin peruna Suomesta loppuu, Lavonen toppuuttelee. ”Perunat ovat tällä hetkellä tilojen varastoissa. Tilat päättävät itse, koska ne perunaa myyvät. Kotimaista perunaa on saatavissa uuteen satoon asti.”

Tietyistä lajikkeista ja parhaista laatuluokista on niukkuutta kuitenkin jo nyt.

”Varastomäärien perusteella niukkuuden voi ennustaa kasvavan kevättä kohti.”

JUHANI REKU

MARKKU VUORIKARI

PEKKA FALI

Vasikka voi saada mykoplasmatartunnan lajitovereiltaan tai juotuaan M. boviksen aiheuttamaa utaretulehdusta sairastavan lehmän maitoa.

MYCOPLASMA BOVIS

Vasikoilla flunssaa, lehmillä utaretulehdusta

Mycoplasma bovis on bakteerin aiheuttama nautojen tauti.
Bakteeri on herkkä kuumennukselle ja desinfiointiaineille. Se ei tartu ihmisiin.
Yleinen lähes kaikkialla. Norja ja Uusi-Seelanti tiettävästi vapaita. Ruotsissa todettu yksittäisiä tapauksia.
Arveltu syyksi 25–33 prosenttiin vasikoiden keuhkotulehduksista Euroopassa.
Leviää eläimestä toiseen kosketus- tai pisaratartuntana. Utaretulehdusmuoto voi levitä maidon kautta lehmistä vasikoihin.
Tilojen välillä leviää pääasiassa oireettomien ostoeläinten välityksellä. Myös työvälineiden, ihmisten ja kulkuneuvojen kautta leviäminen mahdollista.
Oireet: Hengitystieinfektiot, lievä kuume, ruokahaluttomuus, kirkas tai märkäinen sierainvuoto, yskä, hengenahdistus, utaretulehdus (tuotos vähenee muutamassa päivässä rajusti, maito vetistä tai verisen märkäistä, tulehtunut neljännes turvonnut).
Voi olla myös oireeton.
Epäilytapauksissa tehtävä aina tutkimus:
- lääkitsemätön oireileva vasikka Eviraan tutkittavaksi
- utaretulehdusnäytteet (PCR)
Näytteenotto on kohdistettava erityisesti nuoriin eläimiin.
Evira suosittaa ottamaan sierainsivelyitä kaikista viikon – puolen vuoden ikäisistä ja verinäytteitä 20 prosentilta karjan eläimistä painottaen ikäluokkaa 3–12 kuukautta sekä oireilevia eläimiä.
Näytteiden kustannusarvio eläinlääkärin kulut mukaan lukien on noin 800 euroa 100 lehmän karjassa.
Lähteet: ETT, Evira

Mykoplasman taltuttaminen vaatii nauta-alalta yhteistyötä

Suomessa syksyllä todettu naudoilla esiintyvä Mycoplasma bovis (M. bovis) aiheuttaa tiloille merkittäviä taloudellisia tappioita.

M. bovis ei kuitenkaan kuulu viranomaisten toimesta vastustettaviin tauteihin, joten elinkeino on itse ryhtynyt vastustamaan tautia vapaaehtoisin keinoin.

Uusia ohjeita laaditaan muun muassa eläinkauppaan, hiehohotellitoimintaan, näyttelyihin sekä tiloille, joilla on todettu tartunta.

Sikapuolella onnistuttiin

Sikasektorilla vastaava mykoplasmatartunta oli porsasyskä. Siitä päästiin eroon terveysluokitusjärjestelmä Sikavan avulla sekä eri tahojen yli kymmenen vuoden yhteistyöllä.

”M. bovis on astetta hankalampi taudinaiheuttaja, mutta yhteisillä ponnistuksilla meillä on vielä mahdollisuudet pitää se kurissa”, arvioi terveydenhuoltoeläinlääkäri **Erja Tuunainen** Eläintautien torjuntayhdistys ETT:stä.

ETT on käynnistänyt tiiviin yhteistyön Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kanssa. Mukana on myös terveydenhuollon Etu-nautatautiryhmä.

Tautitilanteesta ja toimenpiteistä tiedotetaan ETT:n kotisivuilla.

Oireettomien ostoeläinten mukana

M. bovis -bakteeria on todettu viideltä nautatilalta Pohjois- ja Itä-Savossa. Osalla tiloista on ollut runsaasti yhteyksiä toisiin tiloihin, joiden naudoista on löytynyt vasta-aineita. Nämä ovat altistuneet taudinaiheuttajalle ja voivat levittää M. bovista, vaikkei oireita olisikaan.

M. bovis tulee karjaan useimmiten oireettomien ostoeläinten mukana. Se leviää kosketus- tai pisaratartuntana.

Eläinkauppaan ja eläinten siirtoon tilojen välillä liittyy nyt erityisen suuri riski. Nautaeläinten tuontia ja eläinkauppaa sekä eläinten siirtoja tulee tehdä vain suunnitellusti ja ETT:n ohjeiden mukaan, Tuunainen kehottaa.

Eläinkaupat ja -siirrot harkiten

ETT:n hallitus linjasi tammikuussa, ettei nautoja pidä tässä tilanteessa tuoda lainkaan.

Lisäksi näytteenottoa on tehostettava oireilevilla tiloilla ja taudin leviämistä ehkäistävä rajoittamalla eläinkauppaa ja -liikennettä tartunta-alueella.

ETT suosittelee pidättäytymään pitoeläinkaupasta, mikäli tilalla on M. bovis tai sen oireita.

Vasikkavälitys tehdään teurastamoiden ohjeiden mukaan. Tautia ei levitetä tietoisesti uusille tiloille eikä oireilevia vasikoita oteta välitykseen. Lypsykarjatilalle ei tule ostaa välitysvasikoita.

Mikäli tilan on pakko ostaa eläimiä, se tulee tehdä ETT:n ohjeiden mukaan.

Ostajan tulee varmistua lähtökarjan terveydestä selvittämällä siinä esiintyneet sairauksien oireet sekä tilan eläinliikenne ja pyytämällä myyjältä Etu-terveystodistus sekä terveydenhuollon Nasevaan tuottamaa tietoa.

Mikäli M. bovikselle tyypillisiä oireita on esiintynyt, kaupasta on syytä pidättäytyä tai edellyttää näytteenottoa.

Sairaat poistettava karjasta nopeasti

M. boviksen oireita esiintyy kaiken ikäisillä alle viikon vanhasta vasikasta lypsylehmään.

Vasikalla tauti ilmenee usein hengitystieoireina. Tyypillistä on myös korvatulehdus, josta kertovat usein alaspäin roikkuvat korvat.

Lehmillä M. bovis aiheuttaa tarttuvaa utaretulehdusta.

Mykoplasman aiheuttama utaretulehdus ei yleensä vastaa hoitoon ja sairastunut lehmä on syytä poistaa karjasta nopeasti. Samoin tulee toimia sairastuneiden, kasvussa jälkeen jääneiden vasikoiden kanssa.

Epäilyttävä maitonäyte kannattaa heti lähettää laboratorioon, jossa käytetään PCR-diagnostiikkaa. Perinteisesti viljelemällä jää M. bovis usein toteamatta.

Tautiepäilystä tieto vierailijoille

Mikäli karjassa esiintyy M. bovikseen sopivia oireita, tulee kutsua eläinlääkäri ja sopia näytteenotosta.

Lisäksi taudista tai siihen viittaavista oireista tulee kertoa etukäteen tilalla käyville ulkopuolisille, kuten lomittajille ja työntekijöille.

Heille on varattava tilan suojavaatteet ja käsienpesumahdollisuus ennen eläintiloissa työskentelyä. Tarpeettomia vierailuja tulee välttää.

TERHI TORIKKA

Tilasiemen kehitti omat nurmisiemenseokset A-rehulle

A-Rehu ryhtyy myymään tuottajilleen nurmisiemenseoksia, joita Atrian ruokinta-asiantuntijat ovat olleet kehittämässä yhdessä Tilasiemenen kanssa.

Uusien siemenseoksien tavoitteena on A-rehun mukaan parantaa sekä nurmisadon määrää että laatua.

”Naudanlihan- ja maidontuotannossa tilan omalla säilörehun tuotannolla ja säilörehun laadulla on ratkaiseva merkitys tuotantotuloksiin ja tuotannon kannattavuuteen. Säilörehun laatuun voidaan vaikuttaa merkittävästi uudistamalla nurmea hyvälaatuisilla ja tilan omiin tarpeisiin sopivilla siemenillä”, toteaa A-rehun aluepäällikkö **Janne Kiljala** tiedotteessa.

Kiljalan mukaan nurmisadoissa on nykyisin liian suuria vaihteluita tilojen välillä.

Uusien siemenseosten luvataan myös alentavan säilörehun tuotantokustannuksia.

Eri seosvaihtoehdoissa on otettu huomioon se, kuinka paljon tilalla on peltoa suhteessa eläinmäärään. Vähäpeltoisille tiloille suunnitellun seoksen luvataan tuottavan erinomainen säilörehusato vaihtelevissa olosuhteissa.

Lisäksi tilalla on mahdollisuus räätälöidä seos myös omiin tarpeisiin. **MT**

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Kantrimusiikki rauhoittaa hevosta

Brittiläisten tutkijoiden mukaan klassinen ja kantrityylinen musiikki voivat edistää hevosten hyvinvointia, kertoo Hevostietokeskus.

Hartpury Collegen tutkijat selvittivät neljän musiikkityylin vaikutusta tallissa pidettävien täysiveriruunien käyttäytymiseen. Tyylit olivat klassinen, kantri, rock ja jazz.

Tutkimuksessa havaittiin, että hevoset lepäsivät samalla tavalla hiljaisuudessa sekä soitettaessa klassista ja kantrimusiikkia.

Klassisen ja kantrimusiikin soidessa hevoset söivät rauhallisemmin ja rentoutuneemmin kuin hiljaisuudessa. Tämä kuvastaa tutkijoiden mukaan hevosten tyyntä mielialaa ja hyvinvointia.

Gm-merkinnät kunnossa Ruotsissa

Ruotsalaisyritysten elintarvikkeiden pakkausmerkinnät kertovat säädösten mukaisesti, sisältääkö tuote muuntogeenistä soijaa, maissia, rypsiä tai rapsia.

Tämä selviää Ruotsin elintarvikeviranomaisten ja neljän kunnan viime vuonna yhdessä tekemästä valvonnasta.

Siinä käytiin läpi yhdeksän yritystä ja 14 tuotetta. Niistä kolmessa oli gm-soijaa ja yhdessä gm-rapsia. Molemmat niitä on hyväksytty EU:ssa elintarvike- ja rehukäyttöön.

Väitös: Bioenergian tuotanto sopii maatiloille

Bioenergiantuotanto sopii maatiloille, koska sen avulla voidaan käyttää hyväksi erilaisia biomassoja, kuten lantaa, kasvijätteitä tai metsien harvennuspuita.

Bioenergiantuotanto on tiloille yksi keino vastata maatalouden muutokseen ja säilyttää tila kannattavana, toteaa DI, YTM **Suvi Huttunen** perjantaina tarkastettavassa väitöskirjassaan.

Huttusen mielestä bioenergia tarjoaa uutta tietotaitoa sekä verkostoitumisen mahdollisuuksia. Se voi elävöittää maaseutua ja lisätä toimeliaisuutta myös pienemmillä tiloilla.

Boreal uudisti ilmettään

Boreal Kasvinjalostus uudistaa logoaan ja graafista ilmettään. Yhtiön mukaan uudistus kuvastaa entistä selvemmin toimialaa, jolla yritys toimii.

Uudella ilmeellä halutaan tuoda esille erityisesti Borealin pohjoisten alueiden asiantuntemusta sekä tuotteiden laadukkuutta.

Uusi logo ja graafinen ilme otetaan käyttöön tämän vuoden aikana kaikissa Borealin markkinointi- ja esitemateriaaleissa sekä siemenpakkauksissa.